

Afprøvning af ænder af forskellig afstamning I

Folmer Høj

Afdelingen for forsøg med fjerkræ og kaniner

E. Børsting

Landsudvalget for Fjerkræ

Der er i prøve nr. 79-1 afprøvet afkom fra 8 forskellige andelinier, 3 bedsteforældreflokke, 2 forældreflokke samt afkom fra 5 forskellige afstamninger af brugsdyr – alle slagtet ved alderen 56 dage; desuden blev undersøgt produktionsegenskaber hos racekrydsningen Moskus × Peking ved slagtealderen 56 og 81 dage samt en afstamning af brugsdyr, slagtet ved 81 dage.

Hos afkom fra linierne varierede den relative andel af brystfilet ved 56 dage fra 13,6 til 17,3% af grydeklar vægt, mens Moskus × Peking havde 12,7% brystfilet ved 56- og 23,7% ved 81 dage. Linierne viste en betydelig forskel på stegesvind både med hensyn til procent afdruppet fedt og totalt svind; Moskus × Peking havde ved begge slagtealdre det laveste stegesvind – hovedsageligt på grund af en mindre mængde afsmeltet fedt under stegningen.

Husforhold og pasning

Starthuset er inddelt i 32 rum à 5,1 m², og der var indsat ca. 50 daggamle ællinger i hvert af 28 rum, i alt blev indsat 1366 ællinger; 26 hold blev slagtet, da de var 56 dage, og 2 hold havde en slagtealder på 81 dage. Ved ællingernes indsættelse var det rengjorte hus opvarmet af gaskyllingemødre til 30°C, målt 1½ m over gulvet, og i de første 14 dage blev rumtemperaturen sænket med 5° pr. uge; i denne periode var der en luftfugtighed på 60-70%. Efter 14 dage blev ællingerne mærket med et holdnummer i vingen og derefter sat ud i løbegråde under et halvtag. I starthuset blev an-

vendt strøelse af fræsespån, og i opdrætningshuset, hvor rumstørrelsen er 27,2 m², anvendtes hel hvedehalm som strøelse.

Foder

Til prøven blev anvendt pilleteret foder i hele opdrætningstiden; andestarter, af hvilket der anvendtes ca. 1 kg pr. ælling i de første 14 dage, indeholdt ikke lægemidler eller antibiotika af nogen art; det samme var tilfældet med voksefoder, der blev anvendt i den resterende del af opdrætningstiden.

Tabel 1. Foderblandingerens indhold i følge kemisk analyse

	Ande- starter	Ande- voksefoder
kcal OE pr. kg foder	2740	2805
% råprotein	20,1	15,7
g råprotein/3000 kcal OE . . .	220	168

Prøveresultater

Prøven omfattede 8 forskellige linier (benævnes 1-8), 3 hold fra bedsteforældreflokke (benævnes 9-11), 2 fra forældreflokke (benævnes 12-13) og 5 hold brugsdyr (benævnes A-E) og desuden en krydsning mellem Moskus og Peking.

Ænderne er slagtet, da de var henholdsvis 55 og 56 dage, og der er korrigeret med 1 dag ved at multiplicere slagtevægt og opskåret vægt med

1,015, svarende til, at en and på 3000 g har en daglig tilvækst i slagtevægt på 45 g og i opskåret vægt på ca. 35 g. Dødeligheden er angivet som procent døde af nettoællinger efter 1. uge. Som udtryk for slagte-kvalitet er anvendt en talskala fra 1 til 8 points; i dette tal indgår en skønmæssig bedømmelse af følgende:

- a) brystets form, herunder brystbenets længde, brystbenets symmetri, vandret og lodret
- b) lårenes form, herunder overlårets kødfylde
- c) hudens udseende
- d) andens udseende i almindelighed.

Som et andet udtryk for slagte-kvalitet har man målt brystvinklen, da det af tekniske grunde ikke som sædvanligt var muligt at måle brystkødets tyk-kelse. De enkelte afstammingers foderforbrug er registreret, og foderforbrug – totalt og i relation til tilvækst – er omregnet til kg foder à 3000 kcal OE.

Tabel 2. Livskraft, vægt, slagte-kvalitet og foderomsætning

	Netto antal	Døde %	Vægt, g		Slagte-kval.		kg foder à 3000 kcal		
			slagt.	opsk.	kar.	br. v.	/and	/kg sl. and	
Linie	1	51	2,0	3380	2525	4,6	118	12,06	3,57
	2	52	0,0	3183	2361	5,1	113	11,01	3,46
	3	50	2,0	3240	2439	4,7	108	11,34	3,50
	4	52	0,0	3196	2394	4,7	111	11,09	3,47
	5	46	4,3	3144	2354	4,3	108	11,16	3,55
	6	50	2,0	2539	1868	4,2	113	9,12	3,59
	7	52	1,9	2922	2095	4,3	113	9,91	3,39
	8	50	2,0	3200	2390	4,5	111	10,61	3,32
Bedstef.	9	50	0,0	3125	2326	4,6	110	10,59	3,39
	10	50	2,0	3145	2347	4,4	108	11,04	3,51
	11	48	0,0	2411	1725	4,5	107	8,68	3,60
Foræld.	12	51	0,0	3249	2438	4,6	113	11,14	3,43
	13	49	6,1	3224	2374	4,5	111	11,28	3,50
Brugsd.	A	50	2,0	3282	2431	4,5	110	11,84	3,61
	B	51	0,0	3347	2490	5,0	111	11,28	3,37
	C	45	4,4	2943	2142	4,1	106	10,24	3,48
	D	51	0,0	3097	2338	4,5	110	10,41	3,36
	E	50	2,0	3094	2290	4,7	111	10,95	3,54

Partering

Fra hver af linierne 1 til 8 og fra brugsdyrene A, B, C samt D+E blev parteret 5 andrikker og 5 ænder; ved udtagningen er så vidt muligt udvalgt andrikker og ænder af gennemsnitstørrelse, således at de er repræsentative for de pågældende

afstamninger. Partering fandt sted dagen efter slagtning efter ca. 1 døgn opbevaring i kølerum ved 1°C, og kun den ene halvdel af hver and blev parteret, da der ved tidligere parteringer er fundet signifikante korrelationer mellem de parterede dele fra ½ and i sammenligning med hele anden;

ligeledes er alle parteringer foretaget af samme person for at give så ensartede resultater som muligt. Ænderne er vejjet før partering (grydeklar vægt uden hals) og parteret i vinge, brystfilet, overlår, underlår og rest. Brystfilet er brystkød

uden knogler, skind og subkutant fedt, mens over- og underlår er vejjet med knogler og skind, resten består af skrog og skind; i tabel 3 er alle de parterede dele angivet i relation til vægt før partering.

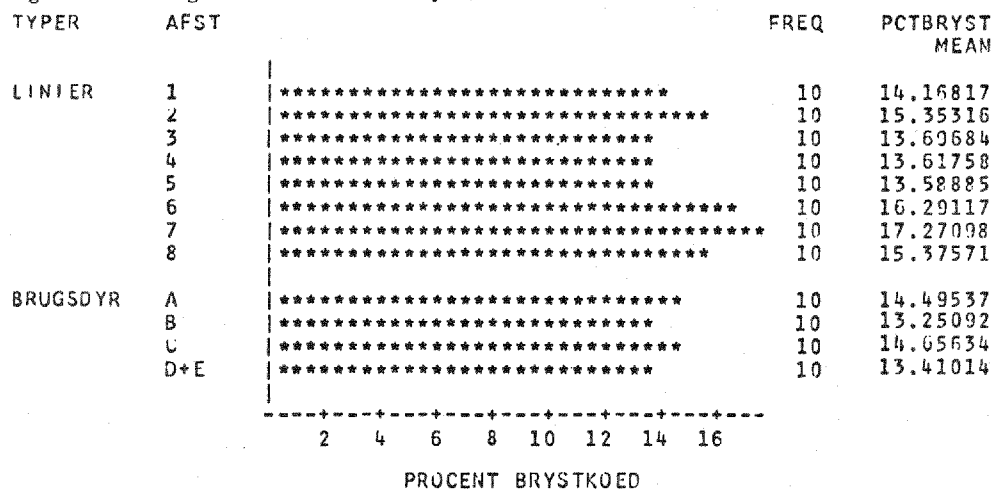
Tabel 3. Parteringsudbytte hos andrigger og ænder, 56 dage

Linie		Vægt før part.	Procentandel				
			vinger	brystfilet	overlår	underlår	rest
Linie	1	2428	12,1a	14,2c	25,9a	8,6ab	39,2bc
	2	2230	11,9a	15,4bc	23,0bcd	8,8ab	41,0bc
	3	2317	12,2a	13,7c	22,5bcd	8,2b	43,4a
	4	2344	11,4a	13,6c	24,2abc	8,6ab	42,3ab
	5	2190	12,8a	13,6c	25,0ab	8,3b	40,3abc
	6	1887	12,5a	16,3ab	24,6abc	8,8ab	37,8c
	7	2063	12,0a	17,3a	21,0d	8,5b	41,2abc
	8	2190	12,1a	15,4bc	22,0cd	9,6a	41,0abc
Brugsdyr	A	2226	11,9	14,5	24,8	8,8	40,0
	B	2335	11,9	13,3	23,0	8,7	43,2
	C	2065	11,5	14,7	21,1	8,4	44,4
	D+E	2272	12,1	13,4	25,3	9,1	40,1
Gns. Andrk.	2258	11,9	14,4	23,0	8,8	41,9	
Gns. Ænder	2166	12,2	14,7	24,0	8,6	40,5	

For liniernes vedkommende er afstammings betydning for parteringsudbyttet undersøgt ved en variansanalyse. Vingernes andel af andens vægt før partering er ens for alle 8 linier, men for de øvrige parteringsdele er der forskel på linierne,

dette er i tabel 3 angivet således, at gennemsnitstallene for hver linie er afmærket med bogstaver; linier, hvis gennemsnitstal er dækket af samme bogstav, er ikke signifikant forskellige.

Figur 1. Afstammingeres relative andel af brystkød

Figur 1 viser procent brystkød for både linier og brugsdyr; da søjlernes længde svarer til den relative mængde brystkød, fremtræder forskellen på afstammingerne mere markant end i tabel 3.

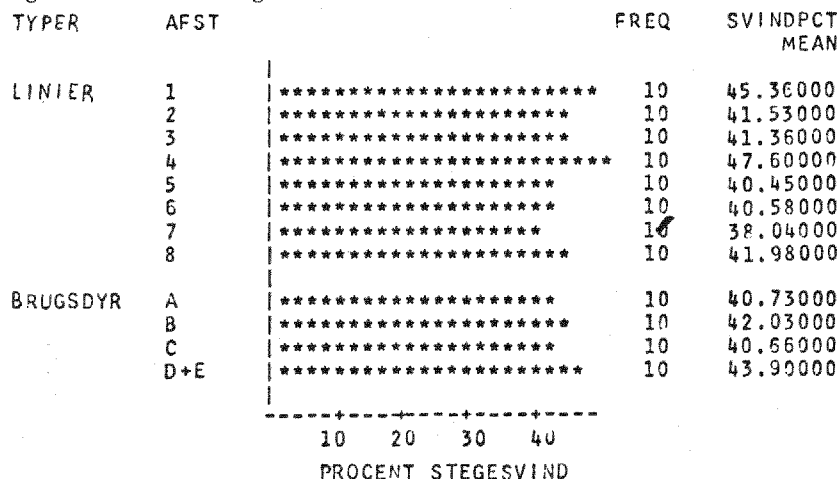
Stegeundersøgelser

Materialet til stegeundersøgelse bestod af den anden halvdel af hver and fra parteringen, d.v.s. undersøgelserne er foretaget på de samme afstamminger som parteringen. Ænderne blev lagt i fryserum umiddelbart efter slagning og udtagning og derefter opbevaret ved ca. -25°C indtil stegeundersøgelsen, hvor de halve ænder blev vejjet frosne og straks derefter anbragt i foliebakker og stegt i en tør ovn ved 175°C ; stegetiden er beregnet ud fra den frosne vægt til 14 minutter pr. 100 g. Efter stegningen blev ænderne og det afdryppede fedt vejjet, og stegesvind samt procent afdryppet fedt er beregnet.

Tabel 4. Resultat af stegeundersøgelser

	Frosset vægt, g	Opsamlet fedt, %	Totalt svind, %
Linie			
1	1316	25,3a	45,3a
2	1190	20,0cde	41,6b
3	1260	22,6bc	41,4b
4	1286	24,3ab	47,6a
5	1167	19,6de	40,4bc
6	1013	22,8abc	40,6bc
7	1116	18,2e	38,0c
8	1194	21,8bcd	42,0d
Brugsdyr			
A	1266	22,2	40,8
B	1230	21,6	42,1
C	1095	21,4	40,7
D+E	1249	23,6	43,9
Gns. Andrk.	1228	21,4	41,9
Gns. Ænder	1168	22,6	42,2

Figur 2. Totalt tilberedningsvind

I tabel 4 og figur 2 er angivet de forskellige afstammingers betydning for tilberedningsvindet. En variansanalyse over svind hos de 8 linier viser en betydelig variation, idet afdryppet fedt varierer fra 18,2 til 25,3% og totalt svind fra 38,0 til 47,6%; gennemsnitstal med samme bogstav afvi-

ger ikke signifikant forskelligt. Alene mellem danske andelinier er der altså en forskel på totalt tilberedningsvind på 9,6%, så det skulle være muligt gennem koncentreret selektion på danske andelinier at frembringe ænder med mere tilfredsstillende, indvendige kvaliteter.